ПРОЛЕТАРЫ УСІХ КРАЁЎ, ЗЛУЧАЙЦЕСЯ!

ЧЫРВОНАЯ ЗЬМЕНА

№ 192 (1159) ЧАЦЬВЕР, 21-га жніўня 1930 г.

ШТОДЗЁННАЯ ГАЗЭТА РАБОЧА-СЯЛЯНСКАЙ МОЛАДЗІ
Орган ЦК і Менскага АК ЛКСМБ
УМОВЫ ПАДПІСКІ:
1 месяц . . . 30 кап.
3 месяцы . . . 90 "
6 месяцаў . . . 1 р. 80 "
1 год . . . 3 р. 30 "
АДРАС РЭДАКЦЫІ:
Менск, вул. Карла Маркса, 36
Тэлефоны: рэдактара—7-25, сэкратарыят—12-19.
АДРАС КАНТОРЫ:
Комсамольская 25, тэлеф. № 903.
ГОД ВЫДАНЬНЯ X.

Кошт асобнага №—2 кап.

У конгрэс Профінтэрну

„Наш конгрэс павінен быць конгрэсам ня фразы, а рэволюцыйнай справы!“

Садаклад т. Гекерта

Таварышы, задачай майго садакладу зьяўляецца пастаноўка перад вамі шэрагу конкретных пытаньняў нашай практыкі пад кутом гледжаньня ленінскай бальшавіцкай самакрытыкі.

Праслаўленыя кіраўнікі амстердамскага інтэрнацыяналу заяўляюць, што капіталізм змог аднавіць гаспадарку і выйсьці з становішча крызісу.

Лейпарт, адзін з кіраўнікоў нямецкай АДСВ, у сваім дакладзе на апошнім стокгольмскім конгрэсе амстэрдамскага інтэрнацыяналу спасылаўся на прыклад інтэрнацыянальнага сталёвага тресту, а таксама цукернага і калійнага сындыкатаў як узораў організаванага і ідучага ўверх капіталізму. Але ў той момант, калі ён рабіў гэтую спасылку, сталёвы трэст ліквідаваўся, акурат таксама як і абодва другія сындыкаты пад націскам конкурэнцыі і барацьбы за рынкі.

Мы мелі ў сваіх уласных шэрагах людзей, якія імкнуліся затушаваць асноўныя, важнейшыя проблемы дня і весьці барацьбу супроць нашай лініі. Я маю на ўвазе брандлераў, лаўстонаў, чайсаў і чылбумаў, якія яшчэ ў пачатку бягучага году заявілі, што крызіс зьяўляецца выдумкай, вынаходзтвам Сталіна.

Важна ўдзяліць усім гэтым важнейшым пытаньням самую пільную ўвагу і асьвятліць нашу работу ў гэтай сапраўднай бальшавіцкай самакрытыцы.

Я хочу падрабязьней спыніцца на ўроках нашых стачачных баёў. На 4-м конгрэсе было шмат спрэчак аб тым, як павінны рэволюцыйныя рабочыя, асабліва тыя краіны, дзе няма самастойных чырвоных профсаюзаў, адносіцца да кіраўніцтва рэформісцкіх профсаюзаў. У той час у краінах з рэформісцкім профрухам, быў ходкім лёзунг „прымус бона“. Мы гэты шкодны і небясьпечны лёзунг адкінулі, мы зьмянілі яго другім: „падрыхтоўвайце, організуйце праводзьце самастойна эканамічныя баі рабочае класы“,—ня разам з рэформістымі, а без іх і супроць іх. Гэта быў рашучы і важны паварот. Некаторыя ня могуць зразумець сэнсу павароту, адступаюць перад цяжкасьцямі, ухіляюцца ад правільнай лініі.

Рэзолюцыя аб самастойным кіраўніцтве эканамічнымі баямі была прынята на 4-м конгрэсе аднагалосна. Але гэта не азначала, што ўсе галасаваўшыя за яе былі з ёю згодны. Эндэрле, Лесінг і інш., ужо на конфэрэнцыях паасобных КП імкнуліся скасіць рашэньні 4 га конгрэсу. Яны гаварылі: так, для іншых краін гэта, можа быць, і правільна, але для нашай краіны трэба зрабіць выключэньне.

Так зьявілася тэорыя „нацыянальных асаблівасьцяй“.

А пасьля пастановы па гэтаму пытаньню 6-га конгрэсу Комінтэрну, правыя і прымірэнцы пачалі весьці супроць гэтага рашэньня рашучую барацьбу. І гэта барацьба праявілася ў Нямеччыне, у ПАЗШ, у Чэха-Славакіі, Швэцыі, Англіі, Польшчы і ва Францыі.

Правыя і прымірэнцы сабатавалі і зрывалі нашу работу да таго часу, пакуль мы ня выключылі іх з кіраўніцтва рэволюцыйным профрухам. Шэраг нашых дырэктыў атрымаў сваё ажыцьцяўленьне ня столькі дзякуючы нашай пропагандысцкай і організацыйнай рабоце, колькі дзякуючы таму, што пролетарыят сваім клясавым пачуцьцём зразумеў неабходнасьць рэволюцыйнай тактыкі ў сучасных умовах.

Мы часта бываем зьдзіўлены, калі даведваемся, што ў якой-небудзь краіне, дзе нават няма рэволюцыйнага руху, рабочыя праводзяць нашу тактыку, нашу лінію. Гэта тлумачыцца тым, што сама сучасная сітуацыя штурхае рабочых на шлях прыстасаваньня нашай рэволюцыйнай тактыкі. Але разам з тым, гэта падцьвярджае і правільнасьць лініі, прынятай на 4-м конгрэсе.

Далей тав. Гекерт спыняецца на ўроках стачак гарнякоў і шкляроў Чэха-Славакіі, сельска-гаспадарчых рабочых у Данцыгу, шарсьцянікаў у Брэдфордзе (Англія) і шэрагу іншых.

У стачцы гарнякоў Чэха-Славакіі ён адзначае, як асабліва цікавы момант—непадрыхтаванасьць, прычым гэтую непадрыхтаванасьць чэха-славацкія таварышы ператварылі нават у цэлую тэорыю, заяўляючы, што стыхійнасьць стачак зьяўляецца характэрнай рысай сучаснага пэрыоду.

Затым ён пераходзіць да пытаньня аб сучасным эканамічным крызісе і беспрацоўі і даводзіць няправільнасьць сьцьверджэньняў рэформістых і правых аб немагчымасьці вядзеньня стачак у час крызісаў. У Англіі, гаворыць ён, налічваецца 2 мільёны беспрацоўных, а між тым, стачка Брэдфордзкіх шарсьцянікаў цягнецца 9 тыдняў.

Тав. Гекерт спэцыяльна спыняецца на ролі неорганізаваных у стачачнай барацьбе апошніх год і паказвае, які рэволюцыйны ўплыў яны аказваюць на стачку.

Непазьбежнасьць перарастаньня эканамічных баёў у палітычныя ярка выявілася ў час невялікай стачкі ў Гартмансдорфе, дзе 250 работніц забаставалі супроць зьніжэньня зарплаты на 35 проц. Паліцыя расстраляла бастуючых, а хто застаўся ў жывых быў прыцягнуты да адказнасьці і засуджаны. Нажаль, мы самі часта недаацэньваем усё палітычнае значэньне падобных стачак і ня тлумачым яго рабочым. У гэтым—адна з нашых буйных памылак.

Аб тактыцы адзінага фронту.

Мы робім ня мала памылак пры праводжаньні тактыкі адзінага фронту зьнізу. Мы яшчэ, напрыклад, ня ўмеем, як належыць, утвараць адзіны фронт працуючых і беспрацоўных.

Тав. Гекерт далей падпарадкуе крытыцы пазыцыю Троцкага ў пытаньні аб адзіным фронце. Троцкі прапануе нам аб'яднацца з Амстэрдамам і другім інтэрнацыяналам для сумеснай барацьбы супроць беспрацоўя. Разам з тым, тав. Гекерт папярэджвае ад „левага“ сэктанцтва, якое можа прынесьці вялізарную шкоду адзінаму фронту.

Далей тав. Гекерт ускрывае небясьпеку права-опортуністычнай палітыкі, якая дапускаецца ў шэрагу сэкцый Профінтэрну. Ён прыводзіць прыклады таго, як правы опортунізм на практыцы зрывае барацьбу рабочае класы і дэмобілізуе рэволюцыйных рабочых. Тав. Гекерт падрабязна спыняецца на пытаньні аб барацьбе з рэформісцкімі профбюрократамі і аб магчымасьці заваяваньня апарату рэформісцкіх профсаюзаў. У паасобных выпадках, калі ёсьць магчымасьць захапіць той альбо іншы ход і пры дапамозе яго выкрыць здрадніцтва рэформісцкіх функцыянэраў, гэтую магчымасьць неабходна скарыстаць. У прыватнасьці гэта датычыцца да рабочых на прадпрыемствах, дзе такім чынам можна скарыстаць саюзны апарат для таго, каб адарваць рабочых ад рэформістых.

Яшчэ адно важнае пытаньне нашага руху,—сказаў т. Гекерт,—гэта перанясеньне работы на прадпрыемствы. Мы павінны заваяваць буйныя прадпрыемствы, бо яны будуць вырашаць лёс будучай рэволюцыі. Ніякіх „об'ектыўных цяжкасьцяй“, гэта толькі адгаворка для тых, хто ня ўмее і ня хоча працаваць.

Далей т. Гекерт закрануў пытаньне аб рабоце сярод сельска-гаспадарчых рабочых і адзначыў, што ў гэтай галіне ніводная з сэкцый Профінтэрну ня можа пахвастацца вялікімі дасягненьнямі. А між тым, посьпех пролетарскай рэволюцыі, як вучыў Ленін, цалкам залежыць ад таго, ці зможам мы заваяваць значную частку сельска-гаспадарчых рабочых і заключыць з імі адзіны фронт.

Сваю прамову т. Гекерт скончыў словамі: „Наш конгрэс павінен быць конгрэсам ня фразы, а рэволюцыйнай справы“. (Бурныя воплескі).

Вячэрняе пасяджэньне 5 конгрэсу

На вячэрнім пасяджэньні 5 конгрэсу Профінтэрну 19 жніўня працягваліся спрэчкі па дакладу тав. Лазоўскага. Выступілі т.т.: Галінас (Нямеччына), Алан (Англія), Урсо (Парагвай), Літл (ПАЗШ), Коп (Міжрабпом), Стасава (ЦК МОПР), Аммерых (Нямеччына), Ліс (Ленінград) і далегаты Корэі, Інда-Кітаю і Ядалезіі.

Прадпісаньне Хунаньскага провінцыйнага ўраду

ШАНХАЙ, 19.—Кітайскі друк паведамляе, што старшыня Хунаньскага провінцыйнага ўраду прадпісаў падпаліць хлеб, спадзяючыся, што пажар выганіць атрады Чырвонай арміі, якія адышлі ў лясны раён. У Ханькоў прысланы тры новыя дывізіі. У Нанкіне мясцоваю ўладай пакараны сьмерцю 20 комуністых.

Становішча ў Сакуры „надта складанае“

ЛЁНДАН, 19.—Па паведамленьнях англьскіх газэт „нацыянальна-расавая“ вайна, узьнікшая ў Сакуры, зараз ахапіла вялікую тэрыторыю на абодвых берагох Інда. Англа-індыйская ўлада прызнае становішча ў Сакуры „надта складаным“. Праводзіцца энэргічная перакідка ў гэты раён войск і паліцыі.

Пакарана сьмерцю звыш 2000 чалавек

ШАНХАЙ, 18.—Па вестках Ханькоўскага карэспондэнта агенцтва „Юнайтэд Прэсс“, комуністычныя войскі адсунуты на свае ранейшыя пазыцыі ў ровныя раёны ад ракі Янцзы. Пасьля таго, як войскі губэрнатара провінцыі Хунань Хэ-Цзяна занялі Чанша, пачаўся самы жорсткі тэрор супроць комуністых. Было пакарана сьмерцю звыш 2000 чалавек, западозраных у прыналежнасьці да партыі.

На здымку: Сьцяг, які прыпаднесьлі нямецкія пролетары колгасу „Расьсьвет Пераможца“ за пасьпяховае праводзеньне вясеньняй сяўбы.

Сьцяг зараз знаходзіцца ў галоўным павільёне выстаўкі.

Рабочыя дэмонстрацыі ў абарону кітайскай рэволюцыі

НЬЮ-ЁРК, 19.—„Дэйлі Уоркер“ паведамляе аб вялікіх рабочых дэмонстрацыях, організаваных у прамысловых гарадох штату Мічыган ў абарону кітайскай рэволюцыі. У Детройце ў дэмонстрацыі ўдзельнічала 2 тысячы рабочых. Дэмонстрацыя ў горадзе Ферры Чын была разагнана паліцыяй.

Гаспадарыць ваеншчына

Партызанскі рух дакатваецца да сьцен Нанкіна

ПАРЫЖ, 19.—Шанхайскі карэспондэнт агенцтва „Гавас“ піша, што ня гледзячы на наяўнасьць войск, тут усюды пануе песымістычны настрой. Апарат нанкінскага ўраду знаходзіцца ў стане поўнага разлажэньня. У прамысловасьці, на транспарце, у галіне фінансаў і г. д.—усюды гаспадарыць ваеншчына. Партызанскі рух дакатваецца да сьцен самога Нанкіна. Маёнтак Чан-Кай-Шы, які знаходзіцца ў 10 кілёмэтрах ад Нанкіна, захоплен паўстанцамі. Салдацкая маса ў Нанкіне хутка паддаецца рэволюцыйнай пропагандзе, прад'яўляючы камандаваньню патрабаваньні, якія ня могуць выканаць мілітарыстыя. Салдаты захопліваюць памяшканьні кіно і магазынаў.

Улада і паліцыя не адважваецца аказваць ім супраціўленьне. З кожным днём расьце небясьпека рэволюцыйных выступленьняў Нанкінскага пролетарыяту. Адзіная мера барацьбы ўраду з пагрозай рэволюцыі—масавыя сьмяротныя пакараньні ўсіх западозроных у комунізьме“.

Сьвята „цуда на Вісьле“

ВАРШАВА, 19.—У варшаўскім раёне 17 жніўня адбываліся рабочыя дэмонстрацыі протэсту супроць сьвята так званага „цуда на Вісьле. У Радзіміне (дзе разыгралася ў 1920 г. рашаючая бойка за Варшаву), Мінках і Вышкаве адбылася сутычка між дэмонстрантамі і паліцыяй, якая арыштавала некалькіх удзельнікаў дэмонстрацыі.

ЛІК БАСТУЮЧЫХ ДАСЯГНУЎ 5000

ШАНХАЙ, 19.—Забастоўка 2500 работніц тэкстыльнай фабрыкі Нікка працягваецца. У адказ на арышт 11 бастуючых работніц да забастоўкі далучыліся работніцы шэрагу іншых прадпрыемстваў. Лік бастуючых дасягнуў 5 тысяч.

ПА САВЕЦКАЙ БЕЛАРУСІ

ад нашых карэспондэнтаў

Плешчаніцы не падрыхтаваны прыняць хлеб

Плешчаніцы, 20. (Па тэлефону ад нашага юнкора). Падрыхтоўка да хлебанарыхтовак па Плешчаніцкім раёне праходзіць слаба. Растлумачальнай працы амаль не праводзіцца. Коопэрацыя да хлебанарыхтовак не падрыхтавана. Сярод індывідуальнага сэктару ніякай працы не праводзіцца. Комсамольскія ячэйкі раёну нічога не робяць.

Складачныя памяшканьні не падрыхтаваны. Райколгассаюз мае ўсяго 600 мяхоў. Тары ня хопіць.

Гельфман.

Райжывёлсаюз і комсамольскія ячэйкі бязьдзейнічаюць

Контрактацыя сьвіней па Бягомельскім раёне праходзіць надзвычайна дрэнна. Райжывёлсаюз яшчэ на сёньняшні дзень нічога не зрабіў у гэтым напрамку. Процант выкананьня контрактацыі зусім нязначны.

Вельмі дрэнныя справы і з комплектаваньнем сьвіней у сьвінагадоўчых колгасах. Будаўніцтва сьвінарнікаў амаль што не распачата. Ня гледзячы на шэраг дырэктыў райкому комсамолу большасьць комсамольскіх ячэек у гэтым напрамку бязьдзейнічае.

Алесь Вясёлы.

Сьмілаўскі РК ЛКСМБ бязьдзейнічае

Старынская, Жораўская, Матароўская, Караваеўская ячэйкі комсамолу (Сьмілаўшчына) нічога ня робяць у напрамку рэалізацыі пазыкі „Пяцігодка—у чатыры гады“ і растлумачальнай працы, як сярод саміх комсамольцаў, так і сярод працоўнікаў і сялян аднаасобнікаў.

Сьмілаўскі райком комсамолу гэтаму пытаньню не ўдзяляе належнай ўвагі.

Ц. Д.

КОМСАМОЛ--ВАЖНЫ ЎЧАСТАК ПАРТРАБОТЫ

Опортуністыя з Парыцкага РК КП(б)Б недаацэньваючы палітычнай ролі комсамолу, об'ектыўна садзейнічалі паглыбленьню прарываў у рабоце раённай організацыі комсамолу

РАШУЧА БІЦЬ ПА ТЫХ, ХТО НЕДААЦЭНЬВАЕ РОЛІ КОМСАМОЛУ ЯК ПАМОЦНІКА ПАРТЫІ Ў ВЫКАНАНЬНІ БАЯВЫХ ЗАДАЧ СОЦЫЯЛІСТЫЧНАГА БУДАЎНІЦТВА

У кіраўніцтве комсамолам не выяжджаць толькі на партпрымацаваных

Да чаго прывяла адсутнасьць парткіраўніцтва

Парыцкая раённая комсамольская організацыя зьяўляецца ў асноўным здаровай, ідэолёгічна-вытрыманай, яна прымала ўдзел у правядзеньні работы па колектывізацыі, організавала комсамольскую комуну „Малады Ленінец", колгас „Абарона". Комсамольская організацыя наладзіла дапамогу ў час уборачнай кампаніі колгасу Майсеевка і Шчадрын, удзельнічала ў папулярызацыі і распаўсюджваньні пазыкі „Пяцігодка—у чатыры гады".

Але-ж, побач з дасягненьнямі, Парыцкая раённая організацыя мае шэраг буйных прарываў, асноўная прычына якіх—дрэннае парт. кіраўніцтва. Партыйныя ячэйкі і райком партыі не рэагавалі на допушчаны комсамолам шэраг перагібаў ў правядзеньні колектывізацыі. У організацыі слаба разгорнута самакрытыка. Кіраўніцтва несваячасова мобілізавала ўвагу усяе комсамольскае організацыі навокал правядзеньня палітычна-гаспадарчых кампаній, як сілосаваньне, трохмесячнік сьвінагадоўлі і г. д, і г. д. А адсюль зразумела чаму спыніўся далейшы рост комсамольскай організацыі.

Наогул становішча работы комсамольскай організацыі і кіраўніцтва характэрна значным адставаньнем ад усіх палітычных і гаспадарчых задач, як па тэмпах, так і па зьместу.

Комсамольская організацыя яшчэ не перабудавала свае работы ў адпаведнасьці з тэмпамі росту соцыялістычнага будаўніцтва і выцякаючымі адсюль здаровымі запатрабаваньнямі шырокіх працоўных мас моладзі. ЦК КП(б)Б аналіз работу і кіраўніцтва комсамолу Беларусі як характэрнае „адставаньнем і неадпаведнасьцю тэмпаў і зьместу яго работы тэмпам соцыялістычнага „будаўніцтва". Гэта ацэнка застаецца ў моцы і па сёньняшні дзень у адносінах да комсамолу Парыцкага раёну.

Міма партыйнага кіраўніцтва

Выпраўленьні перагібаў і барацьба з ухіламі праходзіла у большасьці міма партыйнага кіраўніцтва. Адсюль усе перагібы пры колектывізацыі, усе палітычныя памылкі ў працы комсамольскай організацыі не знайшлі поўнага асуджэньня ў комсамоле.

Палітычныя памылкі Казлоўскай ячэйкі ЛКСМ, якія выказаліся ў парушэньні прынцыпу добраахвотнасьці пры правядзеньні колектывізацыі, пры мусовым абагульваньні жывёлы, насеньня і г. д., ня былі пастаўлены на абмеркаваньне шырокіх мас комсамольцаў і працоўнай моладзі і нават не дайшлі да ведама парыцкай партыйнай ячэйкі. Вакол меўшых месца фактаў дэзэртырства комсамольцаў з фронту колектывізацыі, (ячэйкам Парычы, комуна „Сталіна, „Шацінка" і інш.) у комсамольскай і нават партыйнай організацыі ня было створана належнай грамадзкай думкі. Пастанова комсамольскай ячэйкі комуны „Сталіна", вынесеная ў чэрвені месяцы, аб выключэньні з комсамолу дэзэртыра колектывізацыі — сэкратара ячэйкі Гаралька—зацьверджана толькі гэтымі днямі райкомам комсамолу. Пастанова парыцкай комсамольскай ячэйкі аб выключэньні з комсамолу самавольна кінуўшага работу ў колгасе комсамольца Лі[ўшыца] райкомам адменена.

У баку ад палітычнай кампаніі

У зьвязку з уборачнай кампаніяй і падрыхтоўкай да асеньняй сяўбы комсамольскія ячэйкі і райком комсамолу нічога не зрабілі.

У галіне сілосаваньня комсамольскай організацыяй нічога ня робіцца. Ячэйкі за выключэньнем двух-трох (комуна „Сталіна", Парычы), не даацэньваюць палітычнай важнасьці гэтай кампаніі.

РК КСМ і партыйныя ячэйкі не давалі належнага напрамку і дапамогі комсамольскім ячэйкам у перабудове свае работы на новыя формы і мэтады. Амаль ніводная ячэйка КП(б)Б за ўвесь час не заслухала справаздач комсамольскіх ячэек, не праверыла работы партпрымацаваных.

Партыдра зусім не адчуваецца ў комсамоле, не нясе ніякай адказнасьці за работу і становішча комсамолу, некаторыя комсамольцы-партыйцы зусім адарваліся ад організацыі (Пшавічны, Магілянскі і інш.). Колькасны склад парт. ядра ў комсамоле зусім недастатковы. Налічваецца 16 членаў і кандыдатаў КП(б)Б, альбо 7 проц. усяго складу комсамольскай організацыі. Пытаньнем росту партыйцаў за лік лепшай часткі комсамольцаў ніводная ячэйка КП(б)Б не займалася, ня гледзячы на тое, што ў ячэйках даволі прыкладных і вытрыманых комсамольцаў, якія і па ўзросту і па соцыяльным становішчы зусім падыходзяць да ўступленьня ў партыю. (Комуна Сталіна з 30 комсамольцаў ня мае ніводнага кандыдата КП(б)Б).

Ніякай работы сярод беспартыйных, асабліва батрацка-бядняцкай моладзі, комсамольскімі ячэйкамі не праводзіцца. Па раёне налічваецца шмат беспартыйнай батрацкай, колгаснай і бядняцкай моладзі, а комсамольская організацыя за 8 месяцаў вырасла ўсяго на 70 чалавек.

Асабліва нельга задаволіцца ростам організацыі за лік дзяўчат. З прычыны недаацэнкі важнасьці высоўваньня дзяўчат на кіруючую комсамольскую работу, паменшылася колькасьць дзяўчат ў новаабраным складзе бюро ячэек на 30 проц.

Пытаньнямі росту не займаліся

Ніводная ячэйка КП(б)Б не займалася пытаньнем росту комсамольскай організацыі. Райком партыі свае дырэктывы аб росьце, дадзеныя ячэйкам КП(б)Б і раённым камітэтам ЛКСМБ, не праверыў. Культурна-выхаваўчая работа сярод беспартыйнай моладзі зусім не вядзецца.

З афармленьнем нова-прынятых у комсамол ствараюць бюрократызм і валакіту. Шмат ячэек лічаць комсамольцамі таварышоў, якія ня маюць яшчэ комсамольскіх білетаў і не зацьверджаны РК (Сьнябская ячэйка). У РК КСМ знойдзена 16 „заваляўшыхся" анкет, не зацьверджаных на працягу 8 месяцаў.

Партыйныя і комсамольскія організацыі няўважліва адносіліся да ўзьняцьця тэорэтычнага ўзроўню комсамольцаў. Ячэйкі КСМ не паклапаціліся організаваць гурткоў па вывучэньню пастаноў 16 партзьезду. Гурткі пры ячэйках КП(б)Б слаба наведваюцца комсамольцамі. Некаторыя кіраўнікі партыйных ячэек адносяцца да прапрацоўкі рашэньняў зьезду фармальна і няўважліва, не мобілізоўваюць увагу ўсіх комсамольцаў і працоўнай моладзі на практычнае ажыцьцяўленьне рашэньняў зьезду.

Вылучаныя комсамольцы на популярызацыі і растлумачэньні сярод насельніцтва важнасьці пазыкі „5-годка—у 4 гады" ня інструктуюцца і нарабілі ўжо шмат палітычных памылак. Значная частка комсамольцаў вельмі слаба орыентуецца ў важнейшых палітычных задачах партыі ў сучасны момант. У Парыцкай ячэйцы КСМ да апошняга часу шмат комсамольцаў ня ведала, што такое сілос.

„Палітычная ацэнка" Кароткага

Такое парткіраўніцтва і падрыхтоўка з боку РК КСМ у большасьці ячэек аказёнілі самаправерку. Яна прайшла без удзелу мас, не дала належных вынікаў па ўзьняцьцю актыўнасьці і ініцыятыве комсамольцаў на выкананьне гаспадарча-палітычных задач.

Замест ажыўленьня работы ў слабых ячэйках райком комсамолу настойвае на неадкладным канчатковым роспуску іх (Еланы).

У вельмі дрэнным становішчы апынулася піонэрорганізацыя. Комсамольскія і партыйныя ячэйкі зусім не зьвяртаюць на яе ўвагі. Організаваны піонэрлягер распаўся. Галавацельства райкомаўцаў прывяло да таго, што пасланыя ў лягеры дзеці сядзелі на адным хлебе з гарбатай. Пры першай магчымасьці дзеці ўцякалі дамоў. Гэта значна адбілася на аўторытэце піонэрскай організацыі сярод працоўнага насельніцтва і неорганізаванай дзетвары.

Есьць у РК КП(б)Б работнікі, якія недаацэньваюць ролі піонэрскай організацыі і палітычнай важнасьці праводзімых ёю мерапрыемстваў. Напрыклад, намесьнік сэкратара раённага камітэту партыі тав. Кароткі, замест дапамогі піонэрскай організацыі ў наладжваньні дэмонстрацыі — протэсту супроць недапушчэньня делегацыі СССР на другі міжнародны піонэрскі зьлёт, адказвае:

„Навошта хадзіць; гэта не такое ўжо важнае палітычнае пытаньне, яно такое-ж палітычнае пытаньне, як і страхаваньне коняй і г. д.".

Самакрытыка ў Парыцкай організацыі вельмі дрэнна разгорнута. Атрады „лёгкай кавалерыі" во многіх ячэйках распаліся,—іх работай ня кіруюць. Парт'ячэйкі не рэагуюць на выяўленыя „лёгкай кавалерыяй" недахопы.

Прарывы ў рабоце комсамольскай організацыі і становішча партыйнага кіраўніцтва павінны нарэшце прымусіць Парыцкі райком КП(б)Б па-сапраўднаму ўзяцца за наладжваньне работы ў комсамоле. Патрэбна рашуча ўдарыць па опортуністых тыпу Кароткага, якія недаацэньваюць ролі комсамолу як палітычнай організацыі, як памочніка партыі ў выкананьні партыйных задач.

Шандаровіч.

Парткіраўніцтва з рук вон дрэнна[е]

Самаправерка ў Рэчыцкай раённай комсамольскай організацыі пачалася з 15-га чэрвеня. Гэтае пытаньне было абгаворана на бюро РК і на пленуме. Да ўсіх ячэек былі прымацаваны члены РК і брыгады, якія аказалі вялікую дапамогу ў падрыхтоўчай кампаніі і на самых перавыбарах. У асноўным усе комсамольскія ячэйкі ўсьвядомілі тую палітычную важнасьць, якую мае гэтая кампанія. Уся самаправерачная работа праводзіла пад знакам разгорнутай самакрытыкі. Комсамолія Рэчыцы, мае вялікія дасягненьні на ўсіх франтох соцыялістычнага будаўніцтва, як рост маладзёжных ударных брыгад, комун і г. д. Разам з гэтым пры самаправерачнай, перавыбарчай кампаніі выявіліся вялікія прарывы ў рабоце арганізацыі. Асабліва дрэнна абстаіць справа з становішчам парткіраўніцтва.

Некаторыя ячэйкі недаацанілі важнасьці справы прыцягненьня беспартыйнай моладзі да праверкі комсамольскай работы. Напрыклад ф-ка «Х-ы кастрычнік» абмежавалася вылучэньнем камісіі з трох чалавек (членаў бюро) і такім чынам праверылі работу цэхавай ячэйкі казенна, без удзелу мас. У цэхячэйцы упаковачнага цэху гэтай-жа фабрыкі, за адзін дзень „в два счета" была праверана работа ячэйкі, па што быў сваечасова дан бой райкомам комсамолу. У ячэйцы сельгасмайстэрняў [пера]выбары былі назначаны на 15 [чэр]веня, але аказалася, што ячэ[йка] зусім да перавыбараў непадры[хта]вана, не правяла ніводнай гут[аркі] аб значэньні самаправеркі. Ра[йко]мам гэтыя перавыбары былі [адмя]нены.

Пры правядзеньні перавыба[рчай] кампаніі аказалася, што асоб[ныя] ячэйкі зусім ня існавалі і ліч[ыліся] ў сьпісах толькі. Партыйнае кі[раў]ніцтва ў раёне пастаўлена з [рук] вон дрэнна. Райкомам партыі [не] даў дырэктывы парт. ячэйкам [аб] іх удзеле і кіраўніцтва перав[ыбарчай] кампаніі і бюро комсамол[ьскіх] ячэек: Сэкратар парт. ячэйкі с[ель]гасмайстэрняў на комсамо[льскім] сходзе заявіў так:—„Ня было [кі]раўніцтва комсамолам і ня [будзе], бо няма часу. Мы і так даве[раем] нашай моладзі, бо яна даволі [сьвя]домая". Гэта гаворыць сэкрата[р] сількаўскай парт. ячэйкі. У перавыбараў ніводзін партыйц[а] нават сам сэкратар парт. [ячэйкі] ву заводу „Інтэрнацыянал" не [з'я]віліся на перавыбарчы комса[моль]скі сход.

Райкому партыі трэба гэта пры[няць] пад увагу, трэба зрабіць нале[жныя] вывады з праведзенай перав[ыбарч]ай кампаніі комсамольскіх я[чэек]. Патрэбна ужыць рашучых [мер] ў галіне ўмацненьня парт[ыйнага] кіраўніцтва комсамолам.

М. Рэчыц[кі]

Партпрымацаваны Гурскі скрыўляе парткіраўніцтва

Пытаньне самаправеркі і перавыбараў бюро ячэек было своечасова абгаворана на пленуме Вузьдзенскага РК і райсходзе КСМ. Былі дадзены па ўсіх ячэйках практычныя дырэктывы і пасланы комсамольскі актыў для організацыі работы ячэек па самаправерцы.

Практыка двухтыднёвай работы паказала, што комсамольскія ячэйкі на мясцох не ўразумелі задач самаправеркі і перавыбараў бюро ячэек ЛКСМБ не прыцягнулі да ўдзелу на перавыбарчых сходах беспа[ртый]ную працоўную моладзь. У [шэрагу] перавыбарчыя сходы з-за [непад]рыхтаванасьці былі сарваны.

Рост організацыі за кошт б[атрац]ка-бядняцкай моладзі нездава[льня]ючы.

У шэрагу колгасаў і саў[гасаў] ёсьць факты недысцыплінава[насьці] паасобных комсамольцаў, не[выка]наньне вытворчага пляну [...]. Комсамольскія ячэйкі пры ўсі[х кол]гасах і саўгасах абвясціліс[я] ўдарнымі, але гэтае на[зва не] апраўдалі.

Крытыка і самакрытыка [да сён]няшняга дня не знашла пра[ўдзі]ленья ва ўсёй рабоце [...] ячэек ЛКСМБ Вузьдзеншчыны.

Некаторыя комсамольцы і [...] партпрымацаваныя душаць [жы]вую крытыку. Напрыклад, т. [Гур]скі, партпрымацаваны да [Магіль]нянскай ячэйкі ЛКСМБ, вель[мі про]ста заяўляе: **„Я—партпры[мацая]ваны, як таму-ж настаў[нік], што скажу, тое павінна [выконваць] ячэйка і ніякай крытыкі [...] павінен падвяргацца.** Тав. Г[урскі] як партпрымацаваны, не даваў [са]вільнага кіраўніцтва ў рабоце [ком]самольскай ячэйкі і ніколі на [...] сутнічаў на бюро і сходах.

Той самы **Гурскі** на пер[авыба]рах бюро Магільнянскай [ячэйкі] заявіў: **«Комсамол наогул [і Ма]гільнянская ячэйка ў [асаб]ватнасьці яшчэ „маладыя" [...] дарасьлі да таго, каб [быць] ініцыятарамі колгаснага [будаў]ніцтва».** Ніхто гэтаму [Гурскаму] партыйнаму разважаньню [не да]ў рашучага адпору.

Парт'ячэйкі на мясцох [...] дапамагаюць у самаправерцы [і пе]равыбарах бюро комсамольскіх [ячэек]. Намесьнік сакратара РК [...] т. Новікаў абяцаў даць [...] джэньне парт'ячэйкам па [гэтаму] пытаньню, але абяцаньне [засталося] толькі абяцаньнем.

С. Ф[...]

XVI зьезд аб асноўных задачах профсаюзаў у рэконструкцыйны пэрыод

„Профсаюзы павінны быць бліжэйшымі і абавязковымі супрацоўнікамі дзяржўлады, якою кіруе ва ўсёй яе палітычнай і гаспадарчай рабоце сьвядомы авангард рабочае клясы—комуністычная партыя. Будучы школай комунізму наогул, профсаюзы павінны быць у прыватнасьці школай кіраўніцтва соцыялістычнай прамысловасьці, (а затым паступова земляробства) для усіх рабочых, а затым і для ўсіх працоўных". (Ленін)

Рост актыўнасьці рабочае клясы, вялізарныя посьпехі на фронце соцыялістычнага будаўніцтва ня толькі ў прамысловасьці, але і ў сельскай гаспадарцы, надаюць указаньню Леніна, менавіта цяпер, асобае значэньне.

Рэконструкцыйны пэрыод—пэрыод рашучай соцыялістычнай перабудовы і бурнага росту ўсёй народнай гаспадаркі—ставіць перад рабочай клясай СССР такія аграмадныя задачы, якія могуць быць вырашаны толькі мобілізацыяй усяе рабочае клясы, напружаньнем усіх яе творчых сіл. Абвостраньне клясавай барацьбы ў сувязі з посьпехамі соцыялістычнага будаўніцтва, адчайнае супраціўленьне кулацтва і ўпартыя вылазкі шкоднікаў робяць такое напружаньне, асабліва неабходным.

Супраціўленьне клясавага ворага перамагаецца ў корні рашучым наступленьнем. Вылазкі клясавых ворагаў спаткалі рашучы адпор рабочае клясы. У барацьбе за соцыялізм цікавым сіла актыўнасьць і сьвядомасьць шырокіх рабочых мас.

Набыло значныя памеры масавае ўступленьне рабочых у партыю. Шырока разьвіўся рух соцыялістычнага спаборніцтва і ўдарніцтва, стаўшага важнейшым рычагом будаўніцтва соцыялізму. У самых разнастайных формах праяўляецца моцная цяга рабочых да аўладаньня культурнымі і тэхнічнымі ведамі. Набылі вялікі памер і вялізарнае значэньне розныя формы масавага ўдзелу рабочых у дзяржаўным і гаспадарчым будаўніцтве: шэфства заводаў над установамі, рабочыя брыгады, добраахвотнасьць і інш.

Усё гэта патрабавала хуткай і рашучай перабудовы ўсіх масавых організацый пролетарыяту і ў першую чаргу профсаюзаў, прыстасаваньня іх да новых задач. Аднак, профсаюзы спазьніліся з перабудовай свае работы, адсталі ад масавага руху рабочых, ад іх вытворчага ўздыму. Праваопортуністычная кіруючая група старога складу УсеЦСПС не зразумела новых задач пролетарскай дыктатуры ў рэконструкцыйны пэрыод. У профсаюзах зьвілі сабе гняздо трэд-юніоністычныя элементы. „Выказваючы трэд-юніоністычныя тэндэнцыі, опортуністычнае кіраўніцтва УсеЦСПС фактычна вяло курс на паслабленьне партыйнага кіраўніцтва профрухам, вяло небясьпечную антыленінскую лінію на супроцьстаўленьне профсаюзаў партыі" (Разол. XVI зьезду па дакладу тав. Шверніка).

Такая лінія немінуча прыводзіла да таго, што па ўсіх асноўных пытаньнях профсаюзнага руху старое кіраўніцтва УсеЦСПС праводзіла антыленінскую, праваопортуністычную палітыку.

Задача перабудовы профсаюзаў стала асабліва вострай імена ў сувязі з наяўнасьцю праваопортуністычных скажэньняў у дзейнасьці профсаюзаў, імена ў сувязі з тым, што спазьненьне з перабудовай стала тармазіць бурна растучую актыўнасьць мас.

Зьезд партыі адобрыў мерапрыемствы ЦК па бальшавіцка-ленінскаму ўзмацненьню кіруючых кадраў профруху і намеціў асноўныя задачы профсаюзаў і шляхі перабудовы іх работы.

У сваёй рабоце профсаюзы павінны апірацца ў першую чаргу на ўдарнікаў. З іх дапамогаю, выкарыстоўваючы іх вопыт і энэргію, профсаюзы змогуць вырашыць пастаўленыя перад імі задачы: „Зараз ударныя брыгады і брыгадкікі—гэтыя гэроі працы—зьяўляюцца тымі перадавымі шарэнгамі, апіраючыся на якія партыя і профсаюзы павінны прыцягнуць усю масу рабочых у барацьбу за соцыялістычную перабудову гаспадаркі, за рэконструкцыю прамысловасьці, за поўнае выкарчоўваньне карэньняў капіталізму". (Разол. XVI зьезду па дакладу т. Шверніка).

Уся работа профсаюзаў павінна быць пастаўлена на службу соцыялістычнаму будаўніцтву. Лепшым сродкам лепшым мэтадам рашэньня гэтай задачы зьяўляецца соцспаборніцтва.

І. МАРКОВІЧ.

(Канец заўтра)

Налёт на МЦРК брыгад „Чырв. Зьмены“ і „Сав. Бел.“

У завірусе бясплянавасьці

Гэта выявілі брыгады па праверцы рабочага забесьпячэньня рэдакцый газэт „Савецкая Беларусь“ і „Чырвоная Зьмена“

МЦРК ня выконвае пляны забесьпячэньня гораду гароднінай. Склады не прыстасаваны для сустрэчы і нарыхтовак на зіму гародніны. Цэлыя вазы капусты, грыбоў і гуркоў закапваюцца ў зямлю

Барацьба за рабочае забесьпячэньне—барацьба за выкананьне прамфінплянаў

Патрабуем вычэрпнага адказу

Ня гледзячы на шматлікія сыгналы друку і рабочых спажыўцоў аб перабоях у забясьпечаньні гароднінай, МЦРК ня прыняў ніякіх рэальных крокаў да ліквідацыі гэтых перабояў.

Наадварот,—за апошні тыдзень забясьпечаньне гароднінай рабочых спажыўцоў, асабліва на рабочых акраінах, пагоршылася. На працягу 3-5 дзён у крамах не дастанеш: бульбы, гуркоў, капусты, морквы і інш. Амаль ніколі не бываюць у крамах памідоры.

Побач з гэтым, нельга не адзначыць дрэнпай якасьці гародніны, якая, захоўваючыся ў кепскіх умовах па тыдню і болей на базах МЦРК, дасылаецца ў крамы на 25-30 проц. папсаванай. Асабліва абураючы факт—гэта адсутнасьць за апошні час у крамах МЦРК бульбы. У забясьпечаньні бульбай не павінна быць ні ў якім разе перабояў.

У чым-жа тут прычына? На гэта запытаньне дае вычэрпны адказ зьмяшчаемы сёньня матар'ял налёту брыгады газэт „Савецкая Беларусь“ і „Чырвоная Зьмена“, які характарызуе бясплянавасьць, безадказнасьць і цяганіну ў працы МЦРК па забясьпечаньню рабочых спажыўцоў гароднінай, а з другога боку—грызьню паміж зацікаўленымі арганізацыямі ў нарыхтоўцы гародніны і безадказнасьць шэрагу раённых калгасных арганізацый і Палявоdсаюзу ў выкананьні плянаў кантрактацыі. І ўрэшце,—як вынік гэтага—зрыў нарыхтоўчых плянаў.

Не спыняючыся падрабязна на ўсіх фактах бясчынства ў рабочым забясьпечаньні, гэта добра асьвятляецца матар'ялам брыгад, мы з свайго боку патрабуем, каб ЦРК даў тлумачэньне на пытаньні:

Дзе прычыны прарыву ў забясьпечаньні спажыўцоў бульбай і конкрэтныя вінаўнікі гэтага?

Чаму неаднолькава забясьпечваюцца гароднінай крамы ў цэнтры гораду і рабочыя акраіны?

Хто вінен у тым, што папсавалі 4 вазы сушаных грыбоў, вялікую колькасьць капусты, памідораў, гуркоў і інш?

Чаму па некалькі дзён і тыдняў капуста, гуркі, морква, памідоры ляжаць на станцыі, а пасьля на базе ЦРК, а спажывец ня бачыць іх і прымушан ісьці да прыватніка?

На гэтыя запытаньні мы патрабуем ад МЦРК вычэрпных адказаў, а ад органаў РСІ і прокуратуры прыцягненьня конкрэтных вінавайцаў да суровай адказнасьці за зрыў нормальнага забясьпечаньня рабочых спажыўцоў гароднінай.

„Аб'ектыўныя“ прычыны ці суб'ектыўная безадказнасьць?

8 гадз. 15 хв. раніцы. Ля памяшканьня МЦРК нязвычайнае ажыўленьне.

Брыгады, брыгады, брыгады...

Адна з брыгад становіцца на пасты, займае ўсе ўваходы ў праўленьне МЦРК. Задача брыгады—выявіць своечасовасьць яўкі на працу апарату праўленьня.

Першым на працу зьяўляецца кур'ер.

8 гадз. 30 хв. пачынаюць зьяўляцца работнікі бухгальтэрыі, справаводы, вучнёўства.

9 гадз.—у наяўнасьці 64 работнікі.

Ляцяць хвіліны, а разам з імі і спазьніўшыяся супрацоўнікі МЦРК.

Паволька, чытаючы газэту, падымаецца па сходах адзін з адказных.

...Брыгада насьцярожылася.

— Вы працаўнік МЦРК?

Маўчаньне...

— Таварыш, ваша прозьвішча?

— А? Што? Фінер!

— Пасада?

— Член праўленьня.

Гадзіньнік паказвае 9.25.

Спазьніліся 23 чалавекі, што складае 4 з палов. рабочых гадзіны. Палова спазьніўшыхся—адказныя працаўнікі. Яны спрабуюць апраўдацца тым, што да пачатку працы былі ў сталовых, крамах, складах і г. д. Некаторыя адказныя апраўдваюць спазьненьне выхадным днём.

Прагулаў у гэты дзень ня было.

Наведваньне адказнымі працаўнікамі магазынаў, баз, сталовых і складаў МЦРК праходзіць бясплянава, а ў гэты час у праўленьні МЦРК перад габінэтамі загадчыкаў аддзелаў ствараюцца чаргі ў чаканьні гаспадара габінэту.

На дзьверах габінэту вісяць абвесткі з расьпісаньнем гадзін прыёму. Аднак гэтае расьпісаньне парушаецца самімі працаўнікамі. Так, намесьнік загадчыка нархарчаваньня, т. Вялікаселец, прыём у якога 9-12 гадз., зьявіўся а 10 гадз. Яго чакала вялікая чарга, у якой быў і працаўнік профкому рабфаку таў. Шчурко, які на працягу некалькіх дзён ня можа ўзгадніць маленькага пытаньня з т. Вялікасельцам.

А старшыню рэвкамісіі ЦРК—т. Троська знайсьці ў праўленьні наогул нельга.

У выніку такой бясплянавасьці ў рабоце апарату Праўленьня, наглядаецца некаторая расхлябанасьць, разгубленасьць і нервовасьць у працы. Беганьне па пакоях, узгадненьне пытаньняў на-хаду—звычайнае зьявішча для працаўнікоў МЦРК. Усё гэта адбіваецца на продукцыйнасьці працы па рабочаму забясьпечаньню.

Тав. Фрэнкель, старшыня мясцкому, які прыняў жывы ўдзел у рабоце брыгады, спрабаваў апраўдаць спазьненьне адказных працаўнікоў адсутнасьцю выхадных дзён у іх, ненормаваным рабочым днём і іншымі „об'ектыўнымі прычынамі“.

Мы ня можам лічыць гэта апраўданьнем. У распараджэньні МЦРК ласоні інструктароў і кансультантаў, якія абавязаны знаходзіцца на мясцох (сталовых, складах, базах і крамах), а загадчыкі аддзелаў ў гадзіны прыёму павінны быць у Праўленьні.

Мы прапануем:

Зьнішчыць бясплянавасьць, чотка выкарыстоўваючы рабочы дзень.

Зьнішчыць чаргі ў апараце МЦРК шляхам рацыянальнага скарыстаньня ўсяго апарату.

Патрабаваць большай адказнасьці за працу ад кіраўнікоў сэктараў і аддзелаў.

Брыгада газ. „Сав. Бел.“ і „Чырв. Зьмена“ **Левін, Каганская, Лапша, Харытановіч і Іткін.**

ЗА ШТО МЫ ДАЧАСНА ГНІЕМ?

(Адкрыты ліст гародніны, што знаходзіцца на цэнтральнай садовіна-гароднай базе МЦРК)

Паважаныя таварышы! Даведаўшыся аб налёце, які арганізавалі рэдакцыі газэт „Савецкая Беларусь“ і „Чырвоная Зьмена“ па праверцы забясьпечаньня рабочых гароднінай,—мы—гуркі, капуста, памідоры, грыбы і яблыкі—лічым неабходным давесьці да вашага ведама наступнае:

Вось ужо доўгі час, як мы імкнемся папасьці ў рабочыя раёны, у заводзкія крамы, ларкі і буфэты, як мы імкнемся апынуцца сярод рабочага спажыўца, але на нашым шляху сустракаем нячулыя бюрократычныя адносіны да нашых імкненьняў.

Радзіліся мы ў розных мясцох. Адны на палёх Херсоншчыны другія—па акругах Украіны і Беларусі, трэція — грыбы— у густых, імшыстых лясох.

Большасьць з нашых таварышоў —шматлікія качаны капусты—радзіліся, як мы казалі раней, на палёх Херсоншчыны. Калі мы пасьпелі, нас зрубілі і без усялякага парадку закінулі разам з пяском і брудам у вагоны. Так мы пачалі сваё вандраваньне.

Вагоны, грукаючы буфэрамі, несьліся па рэйках...

Калі мы апынуліся на складзе МЦРК, нас звалілі у кучу. Хворыя качаны не адабралі ад здаровых. Ветры, пыл, дажджы ўвесь час носяцца па нашым целе, людзі праходзяць міма, затыкаюць насы і тыкаюць у нашыя гніючыя бакі пальцамі. Ніякіх захадаў для нашага лячэньня ня прымаюць. Каля нас, на базе МЦРК, увесь час звальваюць новыя вагоны з капустай. Прыкра глядзець, як чакае ня лепшы лёс.

Што будзе?

Паміж іншым мы чулі, што многіх з нас цягаюць у Ніжні-Ноўгарад. Нас іначай будуць кідаць у вагоны, нас іначай будзе трэсьці ў душных цяплушках і мы будзем дагніваць на гэтым доўгім шляху.

За што? За што гэтыя зьдзекі? Наўжо нас не маглі везьці адразу з Херсону ў Ніжні Ноўгарад?

Ня лепшы лёс, таварышы, сустракае гуркі. Іх пабралі з гародаў Случчыны і павезьлі ў Менск. Везьлі іх таксама разам з брудам і пяском

Тут на складзе яны ляжаць ужо доўгі час. Многія з іх пагнілі. Нашыя каты ня прымалі і ня прымаюць ніякіх захадаў для папярэджаньня хваробы. Зусім хворых адсылаюць у крамы і засолачны пункт. Іх будуць кідаць у кадкі разам з здаровымі і гнілая хвароба ахопіць усе гуркі. Што з намі будзе? Якімі мы, гуркі, зьявімся перад рабочым спажыўцом? Нас хвалюе гэта пытаньне.

Мы можам яшчэ дадаць, што загатоўку гародніны даручаюць людзям, якія зусім незнаёмы з сваёй працы. Пішучы гэтыя радкі, мы ўспамінаем нашых дачасна загінуўшых таварышоў. Яны апынуліся ў сырой зямлі тады як былі надзвычайна патрэбны нашаму соцыялістычнаму будаўніцтву.

Сакавітыя баравічкі, сабралі у лясох Беларусі і павезьлі ў Менск. Везьлі так, што калі даехалі да базы, вялікія рабакі паўзьлі па іх. Баравічкі разаслалі на сталоўках. Але пад націскам спажыўцоў і санагляду хутка сабралі іх на чатыры вазы і хаўтурная працэсія накіравалася на поле. Стары рабочы, былы комсамолец, сабра мясцкому т. Клебанаў выкапаў яму і з жалем у грудзёх пахаваў чатыры вазы грыбоў.

Амаль штодня вывозяць у поле і хаваюць у ямы лепшых нашых таварышоў, дачасу згінуўшых, дзякуючы абураючым непарадкам, якія існуюць на базе.

Мы, капуста, гуркі, памідоры і яблыкі, моўчкі ляжым пад паветкай і дзіву даёмся. О, калі-б мы маглі загаварыць! Мы загаварылі-б мовай лічбаў і фактаў, мы загаварылі-б так... але мы ляжым і маўчым, бо мы ня можам гаварыць. Мы бачым як некалькі рабочых ходзяць без працы цэлымі днямі, а вагон з агуркамі, што прывезьлі з Слуцку, выгружаюць толькі двое. Вельмі часта рабочыя працуюць звышторміново і ім плацяць вялікія грошы.

Бывае, калі з Койданава прывозяць гуркі, іх кладуць на склад, а потым зноў вязуць у койданаўскае спажывецкае таварыства.

Шмат каго з нас прывезьлі з Украіны і звалілі на базе. А закантрактаваную капусту з беларускіх калгасаў і саўгасаў ня ведаюць куды дзець. Яе возяць з аднаго месца на другое і яна гніе. За што?

Гэтым лістом мы звярочваемся праз брыгады газэт „Чырвоная Зьмена“ і „Савецкая Беларусь“ да нашай грамадзкасьці з запытаньнем:

За што нам прыходзіцца пераносіць столькі бясчынстваў? За што нас цягаюць па доўгіх шляхох без усялякай карысьці? За што мы зачасна гніем?

Нам вядома, што мы патрэбны для нашага рабочага спажыўца. Мы ведаем, што ёсьць спэцыяльная пастанова партыі і ўраду наконт забясьпечаньня гароднінай, але чамусьці на гэта не звярачваюць увагі.

Гуркі, капуста, памідоры і яблыкі, якія засталіся пакуль што ў жывых, чакаюць вашай дапамогі і спадзяюцца, што вы не дасьцё ім дачасна загінуць.

З прывітаньнем гародніна базы МЦРК.

Ліст атрымала брыгада газэт „Савецкая Беларусь“ і „Чырвоная Зьмена“ Верашчака, Глезэр і Пагуда.

У цісках цэрабкоопаўскай стыхіі

Садова-гародны саўгас „Чырвоны Транспарт“ знаходзіцца пад ведамам Менскага ЦРК.

Зямельная плошча саўгасу складаецца з 170 га: пад яравымі і азімымі культурамі—138 га, пад гародам—32 га. З гэтага відаць, што саўгас не цалкам пераведзен на садова-гародны ўхіл. Увесну 1931 г. плошча пад гародам будзе павялічана ў некалькі раз і ў асноўным работа па пераводу саўгасу на садова-гародны ўхіл будзе скончана.

Саўгас, згодна пляну, павінен рэалізаваць і здаць ЦРК наступную колькасьць гародніны: раньняй бульбы—30 тон, раньняй капусты—60 тон, кальфіёраў—44 клг., позьняй капусты—210 тон, буракоў сталовых—80 тон, морквы — 10 тон, бульбы позьняй—100 тон, гуркоў—300 тысяч шт., памідораў—16 тон.

Па становішчу на 15-VIII 30 г. рэалізавана: бульбы— 8000 клг., кальфіёраў—10000 галовак, морквы—1000 пучкоў, гуркоў—30 клг.

З гэтых лічбаў відаць, што ЦРК ня выкарыстаў у поўнай меры гародніны, якая маецца ў саўгасе. Раньняя гародніна ў вялікай колькасьці знаходзіцца на полі і чакае свайго спажыўца. МЦРК не дае плянавых заданьняў саўгасу па дастаўцы ў горад гародніны. Уся работа саўгасу падначалена цэрабкоопаўскай стыхіі, што, безумоўна, адмоўна адбіваецца на продукцыйнасьці работы саўгасу і не дае яму магчымасьці плянава весьці гаспадарку.

Кіраўніцтва і рабочыя саўгасу знаходзяцца на правох пажарнай каманды. Перадаюць па тэлефону з ЦРК аб тым, што трэба даставіць пэўную колькасьць гародніны,—саўгас ударным тэмпам дастаўляе ў паказанае месца.

Здавалася-б, што гародніна павінна хутка дайсьці да спажыўца. Атрымаўшы загад, саўгас прывозіць гародніну ў магазын № 51, але загадчык адмаўляецца яе прыняць, бо цэнтральная база ўжо даставіла патрэбную колькасьць гародніны.

Вось тут і пачынаюцца пакуты па крамах, на што трацяцца цэлыя дні. Нагружаныя гароднінай параконныя фурманкі езьдзяць ад адной крамы да другое. У выніку гародніна трапляе зноў-такі на базу, адкуль яна развозіцца ў „плянавым парадку“.

Разьвіцьцю малочнай жывёлы саўгас адводзіць значную ўвагу. На сёньняшні дзень статак малочнай жывёлы складаецца з 112 шт. Намечана на гадоўлю 50 галоў маладняка. Паводле гадавога заданьня саўгас павінен здаць 240 тысяч літраў малака. На 15-VIII 30 г. здана ўсяго толькі 79500 літраў. Такім чынам заданьне ня выканана нават і на палову. Гэта тлумачыцца іначай такі тым, што ЦРК ня ўжыў ніякіх захадаў у напрамку поўнай рэалізацыі малочных прадуктаў.

Саўгас адчувае вялікую патрэбу ў рабочай сіле. Адсутнасьць кватэр не дае магчымасьці павялічыць колькасьць штатных рабочых. Сельска-гаспадарчы аддзел МЦРК ня надта цікавіцца кватэрным пытаньнем. Толькі ў апошні час распачата будаўніцтва дому на 8 кватэр. Але гэта таксама ня дасьць магчымасьці ліквідаваць кватэрны крызіс, бо на кватэры занадта вялікая патрэба.

МЦРК зусім не забясьпечвае рабочых прамтаварамі. Рабочыя саўгасу, якія зьяўляюцца пайшчыкамі МЦРК, павінны атрымліваць прамтавары нароўне з іншымі рабочымі колектывамі.

Які-ж можна зрабіць вывады? МЦРК павінен унесьці плянавасьць у работу падначаленых яму 4-х саўгасаў. Трэба канчаткова вырашыць пытаньне аб павялічэньні зямельнай плошчы саўгасу „Чырвоны Транспарт“. Зрабіць саўгас сапраўды садова-гароднай гаспадаркай. Зьнішчыць цяганіну з дастаўкай гародніны ў магазыны.

Мядзьведзеў.
Пакроўскі.
Сьляпян.

Ліст з Віцебску

На фабрыцы імя Лекерта небясьпечна

За чэрвень і ліпень м-цы абутковая фабрыка імя Лекерта здала Скурсындыкату каля 180000 пар гатовага абутку, 45 проц. гэтай колькасьці пайшло ў ніжэйшыя сарты.

Рабочыя дагэтуль ня ведаюць у якім становішчы знаходзіцца якасьць продукцыі фабрыкі. Рабочыя вінтовага цэху: Кудравіч С., Пашкевіч Н., Войчанка, Весінаў, Рухман, Старыковіч, Славецкі, Біньямінсон і рабочы загатовачнага цэху Буяноўскі —сыстэматычна выпушчаюць брак і ня раз мелі вымовы за псаваньне работы.

Фабрыка мае прагульшчыкаў і рвачоў, якія ўпісваюць у чужыя рабоча-пропускныя карткі нумары невыкананай імі работы. Дакладчыкі закройнага цэху: Коніс, Стаякова, Клубнікава, Паташнікава, Беспрозванны, Дольнік, Куліна, Пятрова, Непражэцкі, Рамапоўскі, Іофа Крычалаў, Разумовіч, Сепчанка, Рабкін, Паліўкіна, Тумарынсон З. Лазарсон Г., Сосман, Мешны— усе яны злосныя прагульшчыкі.

Некаторыя з іх маюць па 3—4 вымовы за спазьненьні на працу і ўход на паўгадзіны раней гудка.

Назіраецца частае перакіданьне рабочых з месца на месца, а ўзятым з біржы працы рабочым не даюць ніякіх указаньняў, ад чаго бывае шмат браку.

Некаторыя інструктары цэхаў ня выконваюць дырэктыў аб аздінаначальлі: інструктары закройнага цэху—т. т. Гозбан і Ронкін—баяцца ўказаць закройшчыку на няправільную працу. Часта за працаю ў цэху гутараць і сьпяваюць песьні. На гэта ніхто не рэагуе.

Твар комсамольскага колектыву зусім не выдзяляецца. Комсамольскія сходы па перавыбарах бюро ячэек зрываюцца штодня.

На бронь-падлеткаў ніякай увагі ніхто не зьвяртае, наадварот—зьдзекваюцца над імі. Падлетак—былая бяспрытульная Шанік—працуе з 1928 году, але яна нічаму не навучылася, бо яе з месца на месца перакідалі.

Падлетка тав. Хапіна, які скончыў навучаньне на вінтовай машыне, ужо некалькі месяцаў ня ставяць на гэты процес, а ўвесь час перакідаюць з аднаго процесу работы на другі. Нядаўна паступілі на фабрыку двое бяспрытульных Полацкай комуны. Іх становішча зусім безвыхаднае. У іх няма вызначанага месца, няма дзе пераначаваць і зарабляюць яны па 50 кап. у дзень, так што нават і пракарміцца цяжка, 6-га жніўня аднаго з іх звольнілі без уважлівых прычын і ніхто аб гэтым не падумае і не пахлапаціцца. Трэба ў найкарацейшы тэрмін аддаць пад суд вінаватых, якія зусім не рэагуюць на гэтыя зьявы.

М. Скараходаў.

АПО РАЙКОМУ—АНТЫСЭМІТ

У Пухавіцкім раё е маецца значная частка яўрэйскага працоўнага насельніцтва, якое працуе пераважна ў саматужных арцелях, многа ўцягнута і ў колгасы. Напрыклад, на 1-ае мае ў раёне палічвалася 4 нацыянальныя яўрэйскія колгасы Акрамя гэтага частка яўрэйскага насельніцтва ўцягнута ў мясцовую прамысловасьць. І ня гледзячы на наяўнасьць такой масы яўрэйскага насельніцтва партыйныя і комсамольскія організацыі не вядуць належнай выхаваўчай працы. Заўважваюцца выпадкі антысэмітызму. Нават у райкоме комсамолу праяўляецца з боку адказнага працаўніка АПО райкому тав. Бірыла антысэмітызм. Ён вельмі дрэнна адносіцца да комсамольцаў яўрэяў. Яшчэ будучы старшынёю Пухавіцкага рабочкому Бірыла адмовіў у прыёме двум яўрэям-рабочым у профсаюз, спасылаючыся на тое, што быццам **яўрэяў-рабочых ня можа быць. —„Усе яны спэкулянты і дробная буржуазія"**,—кажа ён.

На бюро РК, дзе стаяла пытаньне адносна пасылкі яўрэйскай нестачковай моладзі ў ФЗВ па лініі Азэту, Бірыла заяўляе: „Саматужнікаў ня трэба пасылаць".

Нядаўна культпропам АК ЛКС[...] былі пасланы на вучобу два [...] самольцы Пухавіцкай ячэйкі—Р[...] маноўскі Мота і Гарэлік Мот[...] На бюро РК іх выключаюць з [...] самолу „за дэзэртырства" і ад[...] каюць з вучобы. Толькі праз [...] сяц, калі таварышы зьвярнуліс[я] АК ЛКСМБ, яны былі аднаўле[ны] Таксама быў выключан з ко мсам[олу] і Новадворскі, які цяпер працуе [на] заводзе „Комунар".

Комсамольцы—яўрэі аб гэт[ых] фактах пагаварваюць, але ба[яцца] адкрыта аб гэтым гаварыць. Аб [гэ]тых фактах ведаюць члены РК, [а] дзе член АК ЛКСМБ тав. Па[...] які быў у гэтым раёне і чаму[сь] маўчыць.

РК ЛКСМБ ніякай работы ср[од] яўрэйскай моладзі не праводз[іць]. У складзе бюро РК няма ніводн[ага] яўрэя-комсамольца, ня гледзячы [на] тое, што ў організацыі шмат ко[м]самольцаў-яўрэяў.

Антысэміту Бірыле ня можа б[ыць] месца ня толькі на адказнай р[аботы] це але нават і ў шэрагах комс[амолу]. Райкому партыі трэба прыняць [на]лежныя захады да аздараўлен[ьня] работы раённага камітэту ком[са]молу.

Зоркі[...]

Вогнішчы Фудзяна

(З жыцьця савецкіх раёнаў ў Кітаі)

Ма-Фун-сяну вельмі патрэбны грошы.

У раскіданай фанзе ў Ма Фунсяна хворая жонка і маленькі сын з маленькімі раскосымі вачыма... Дзе знайсьці грошы?

— Калі ня будзе „ню" (малака) наш маленькі сын памрэ,—штодня кажа Ма Фун-сяну жонка. Ма Фунсян глядзіць на жонку. Яна доўга не пражыве. Рукі ў жонкі становяцца танеi і танеі. У яе ня будзе „ню", не... Грудзі высахлі.

Ма Фун-сян малады, мускулісты кітаец. Загарэлыя чорныя рукі не баяцца работы.

Ішлі дні. Шмат дзён і шмат начэй працаваў Ма Фун-сян у Пэй Цін-фу. Шмат начэй, шмат дзён. Моцныя рукі сталі здавацца. Цела рабілася вялым, галава кружылася. Хутка канец. Яшчэ адзін маленькі пралёт і дом Пэй Цін-фу будзе абкружан вялікай сьцяною.

— Ма Фун-сян, працуй хутчэй! Пан загадвае сьпяшацца, пан дасьць больш грошай,—гаварылі Ма Фунсяну слугі Пэй Цін-фу.

Пэй Цін-фу меў шмат грошай. У яго было шмат зямлі і шмат даўжнікоў. З кожным днём пальцы Пэй Цін-фу рабіліся таўсьцей і таўсьцей, Пярсьцёнкі з каштоўнымі камянямі залівалiся тлушчам пальцаў.

Пэй Цін-фу меў уладу. Ён хадзіў па сялянскіх палёх. Ён без дазволу ўваходзіў у фанзы. Што захацеў Пэй Цін-фу,—рабіў. А Ма Фун-сян не мог без дазволу прайсьці нават міма дому Пэй Цін-фу. Шмат было ў Пэй Цін-фу слуг, Злосныя ў Пэй Цін-фу сабакі. І тыя і другія служылі яму за сумленьне.

Дом Пэй Цін-фу быў у двух кілёметрах ад фанз бедных сялян.

Ноччу Пэй Цін-фу адчыняў куфры, лічыў грошы, складаў сьпіс, з якога даўжніка заўтра спаганяць. Шмат даўжнікоў памёрла з голаду. Многа пашло ў лясы. Узяць нечага —раскінутая фанза не пакрые доўгу. Трэба шукаць выхад. Выхад знаходзіцца хутка. Павялічыць процант з іншых. Сьпіс вялікі. Вытрымаюць.

— А што, калі прыдуць злодзеі? Абкрадуць...—часта задаваў сабе пытаньне Пэй Цін-фу.

Ма Фун-сян скончыў работу. Пэй Цін-фу стаў спакойны. Цяпер узброеныя слугі, злосныя сабакі і высокая сьцяна—крэпасьць.

— Трэба да гаспадара за грашыма,—сказаў Ма-Фун-сян.

Рукі трасьліся, у целе адчувалася слабасьць. Ма Фун-сян зьняў парваныя пантофлі і босым увайшоў да Пэй Цін-фу. Ногі пявычна закрочылі па пушыстым дыване.

Пэй Цін-фу толькі што паабедаў. Яго цяжкая тлустая туша ляжала на багата прыбраных нарах. Ён адпачываў.

— Я за грашыма, пан. Сын— хворы, жонка—хворая,—ціха сказаў Ма Фун-сян.

Пэй Цін-фу падняўся. Пухлая белая рука лянiва адкінула жоўтую шаўковую фіранку ад шкла, устаўленага ў сярэдзіне рамы. Усьміхнуўся Ян дому гарда ўзвышалася сьцяна. Сьцяна добрая!

— Атрымай грошы з Цзян Чыфун. Ён мне павінен,—сказаў ён, зьвярнуўшыся да Ма Фун-сяна.

Ма Фун-сян шырока адчыніў вочы...

— Як! Але стары-ж Цзян памёр месяц таму назад...

— Вазьмі за работу яго фанзу.

— У яго няма фанзы. Вы яе прадалі тры гады таму назад. Стары Цзян памёр на вуліцы.

Багацеі ня любяць размаўляць з беднымі. Слугі выпхнулі Ма Фун-сяна за вароты, пабудаваныя яго рукамі.

Зусім разьбітым прышоў Ма Фунсян дамоў. Тут яго чакала новае гора. Жонка больш ня будзе варыць вадкі чумізовы суп. Сыну Ма Фун-сяна не патрэбна больш „ню". Няма сына. Няма жонкі. Ма Фунсян сеў на парог фанзы. Ён доўга думаў. Ён успомніў аб многім, аб чым яму гаварылі другія сяляне, якія пабылі ў іншых провінцыях

— Усюды так... яны ваююць, а паміраем мы. Яны ваююць, яны багацеюць, бяднеем мы. Яны вінаваты, а суд асуджае нас,—разважаў сам з сабою Ма Фун-сян. Тут яму ізноў успомніўся сын.

— Будзьце вы праклятыя!—крыкнуў ён гучна.—Я іду да тых, хто цягучы мізэрае існаваньне ў лясох, але вольныя, рыхтуюць вам пагібель.

З Ма Фун-сянам пашлі батрак Цао, шавец Чын Куа-нэн, стралачнік Куань Цзу-ні.

***

У лясох, у разбураных фанзах, на палёх рыхтавалася паўстаньне.

Няўжо-ж забудуць калі і шавец, і селянін, і стралачнік, і будаўнік Ма Фун-сян 1929 год? Не. Забыць нельга, забыць немагчыма.

Цёмныя, цёплыя майскія ночы ў заходнім Фудзяне. Майскія ночы вырашалі лёс тых, хто быў пад аховай верных слуг, злых сабак і высокіх сьцен...

Лёс вырашан. Успыхнулі пробліскі аграрнай рэволюцыі.

Ў гэтую ноч Пэй Цін-фу, як заўсёды, упісваў у кнігу свой тыднёвы прыбытак. Нечакана прамасьленая папера ў раме трэснула. Адначасова да ног Пэй Цін-фу упаў вялікі камень. На камені надпіс гаварыў: Цха-пу-цха" (вока за вока).

На двары з дзікім брэхам сабакі кідаліся на сьцяну. Раздалося некалькі стрэлаў. Сабакі замоўклі. Слугі ўцяклі ад дзьвярэй.

Ма Фун-сян ня зьняў пантофляў. Пакідаючы брудны сьлед на дыванох, ён гаспадаром падышоў да Пэй Цін-фу, які дрыжэў ад страху. Рука Пэй Цін-фу сударгава сьціскала арендныя кабальныя дагаворы і паперы.

Гутарка кароткая.

— Ты прымушаў мяне атрымаць грошы з мёртвага, ідзі атрымай сам! Стары Цзян цябе чакае!..

Доўга білася ў падсьмяротных сударгах тлустае цела Пэй Цін-фу.

Ма Фун-сян забраў усе паперы. На некаторых быў яшчэ сьвежы подпіс.

На вуліцы за рогам дому разгаралася вялікае вогнішча. Вогнішча ахапіла сьцяну.

— Гарэце разам з гнядом таго, хто ў многіх адабраў жонак, дзяцей, бацькоў, — крыкнуў Ма Фун-сян, кідаючы паперы ў вогнішча...

***

Па ўсім заходнім Фуцзяне бязьлітасна гарэлі дамы абшарнікаў, кзотнікаў, гомінданаўскіх чыноўнікаў. Бязьлітасна зьнішчаліся фізычна ярыя ворагі—прадстаўнікі буржуазнага ладу.

На попеле зямель абшарнікаў, у агні пажарышчаў будаваліся саветы заходняга Фуцзяну.

У вёсцы, дзе жыў Ма Фун-сян, ля старое развалене фанзы сабралося ўсё насельніцтва выбіраць савецкую ўладу.

Галасавалі ўсе „за". Саветы выбраны. На чале кіраўніцтва—рабочыя, чырвонаармейцы і рэволюцыйная інтэлігенцыя. Галасы падлічвалі, пачынаючы ад шаснаццацігадовага Лю, канчаючы старым сьляпым Ва Ю-чанам. Нараўне з мужчынамі галасавалі і жанчыны.

Першы крок савецкай рэспублікі заходняга Фудзяну зроблен.

Будаўнік Ма Фун-сян і рабочы Чын Куа-іен дабіліся павышэньня заработку.

Селянін Цзо-Пін дабіўся справядлівага падзелу зямлі і ліквідацыі ўлады кзотніка і абшарніка.

Ма Ві-дзін.

Скрыпач Дзягцяр у Менску

На адчыненьне ўсебеларускай выстаўкі, з мэтай яе мастацкага абслугоўваньня, прыехаў Менск скончыўшы сёлета Маскоўскую консэрваторыю скрыпач Дзягцяр. Тав. Дзягцяр—сын мазырскага рабочага, зараз зьяўляецца нашым чырвоным спэцам у галіне мастацтва. Концэрты тав. Дзягцяра адбыліся на выстаўцы, у цэлым шэрагу рабочых клюбаў і на радыё-станцыі (16 і 19 жніўня). Ва ўсіх гэтых концэртах т. Дзягцяр паказаў сябе таленавітым, зусім закончаным музы[кантам], які ўладае вялікай тэхнікай. Аў[ды]торыя, перад якой выступаў [т.] Дзягцяр, а таксама радыёслух[ачы] спаткалі надзвычайна чула і ц[ёпла] свайго пролетарскага мастака-му[зы]ку. Трэба дзівіцца, чаму гэта Галоўмастацтва, ні ЦСПСБ не [...] дзілі адкрытага концэрту, каб [...] магчымасьць больш шырокаму [...] менскіх слухачоў паслухаць [...] Дзягцяра.

ЛЮБА[...]

Паштовая скрынка

„Напасітыка дыбам", Знаёмаму— „Як прайшлі ў нас перавыбары комсамольскай ячэйкі", Сельк ору Муха— „Няма дысцыпліны" Падарожнаму— „Ячэйка бязьдзейнічае",—вашы допісы накіраваны на расьсьледваньне ў адпаведныя організацыі.

Фрыду—„Зрабілі самаправерку масавай", Ракіце—„Хто зжывіць працу Цітаўскай ячэйкі ЛКСМБ?", Комсамольцу— „Працуюць", Каўзіну—„Самаправерка Рудзенскай ячэйкі". Калiне—„Комсамол Пухавіч раскачаўся", Пальню—„Самаправерка рабілася добра", Буранаму—„Трэба аздаравіць організацыю", А. С.—„Як падрыхтаваліся да перавыбараў", Васковаму— „Шэф сьпіць", Боону М.—„Самаправерка выпраўленьня памылак у ячэйцы", В. В.—„Як дапамагла ў п[...] працы ячэйка", Руцэ—„Нічога [не] далі", Жыўчыку—„Рашуча выл[учаць] батракоў на адказную работу", [...]ну—„Як рудзінская ячэйка рых[тавалася] да самаправеркі", Кімаўцу—„Б[...]коў—у бюро ячэйцы", Свайму— „загнаць такую ячэйку", Кавалёву— [„Аб] формах працы", Худышу— „За [...]лом у рабоце", Блізкаму — „З[...] сьпяць", Шуотраму — „Конка[...] комсамольская ячэйка бязьдзейн[ічае]", Палею — „Аб рабоце р бфака[ў] ячэйкі". Гэтыя допісы зьмешчаны будуць. Шмат допісаў не абгрун[та]вана конкрэтнымі фактамі, шмат [...] допісы могуць быць выкарыст[аны ў] насьценгазэтах.

Паведамленьне

ЦК ЛКСМБ паведамляе, што па справах пасылкі ў дом адпачынку рабочай моладзі патрэбна зьвяртацца ў райком ЛКСМБ.

Месцы з 1-IX разьмеркаваны наступным чынам:

1. Фрунзэўскі РК—60 месц.
2. Кастрычнікаўскі РК—15 [...]
3. Барысаўскі РК—55 месц.

Адно месца каштуе 25 руб.

ЦК ЛКСМ[Б]

Адказны рэдактар— Рэдкале[гія]

Менск, друкарня БДВ імя тав. Сталіна

Галоўлітбел № 599